

ДНПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Фортепіано»

Силабус навчальної дисципліни

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

кваліфікація «Фортепіано»

Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дніпро, 2019

Інформація про викладачів

Назва дисципліни	Концертмейстерський клас			
	посада	Контактний телефон	Електронна адреса	Консультації (за попередньою домовленістю)
Виноградова Галина Володимирівна	викладач	0973621898	gulia.vinogradova.kubis@gmail.com	Понеділок , вівторок, четвер, п'ятниця 12-18 год.
Ракітіна Ганна Володимирівна	викладач	0679581123	ashka59@gmail.com	Вівторок, п'ятниця 12-16 год.
Тонконог Людмила Василівна	викладач	0673900423	<ludmilatonk@gmail.com	Понеділок, вівторок,четвер, п'ятниця 10-14 год.
Павлухіна Олена Олександрівна	викладач	0977289782	elenapauluhina@ukr.net	Понеділок, вівторок, середа, четвер 10-15 год.
Кірічок Марина Вікторівна	викладач	0957973999	marinakirichok@gmail.com	Вівторок, п'ятниця 10-16 год.
Пліскановська Варвара Сергіївна	викладач	0674641818	vsp1213@gmail.com	Понеділок, середа, четвер 10-17 год.
Білоусов Олександр Юрійович	викладач	0971531586	thehoudiniking@gmail.com	Понеділок, середа, четвер, п'ятниця 11-15 год.

1. Характеристика навчальної дисципліни

Дисципліна «концертмейстерський клас» є фундаментальною та професійно-орієнтовною в системі професійної підготовки здобувачів, які отримують кваліфікацію : концертмейстер. Вона тісно пов'язана з багатьма фаховими та загальноосвітніми предметами, такими як фах, камерний ансамбль, історія світової музичної культури, аналіз музичних творів. Під час навчання здобувач повинен засвоїти весь комплекс професійних умінь :

вільно володіти навичками ансамблевої гри та творчої комунікації з солістами, хоровими та інструментальними колективами.

Дисципліна «концертмейстерський клас» вивчається протягом всіх чотирьох років навчання з I по VIII семестр та входить до атестації здобувачів вищої освіти освітнього ступеню бакалавр за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

На вивчення дисципліни відведено 13 кредитів ЕКТС, що становить 390 годин запланованого обсягу, з яких 155 годин-індивідуальні заняття та 235 годин - для самостійної роботи студента.

2. Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни «концертмейстерський клас» є підготовка високопрофесійних концертмейстерів, обізнаних в питаннях історії музичної культури, літератури, мистецтва, які вільно володіють академічними навичками ансамблевої гри.

Завдання курсу - оволодіння музикантами-виконавцями низкою професійних навичок, знань та умінь щодо їх творчої роботи із солістами, хоровими та інструментальними колективами; здатність здобувачів проводити професійну діяльність на відповідному художньому рівні, переконливо відтворювати твори різних епох, стилів і жанрів.

3. Загальні та фахові компетентності

Загальні компетентності для навчальної дисципліни ВК2.10. «концертмейстерський клас»:

ЗК13 Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК15 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності для навчальної дисципліни ВК2.10. «концертмейстерський клас»:

ФК4 Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.

ФК5 Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

ФК6 Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.

ФК7 Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.

4. Програмні результати навчання

відповідають наступним критеріям з освітньо-професійної програми бакалавра:

РН1 - Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

РН3 - Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській (академічній, джазовій, естрадній тощо) діяльності, знання музичних стилів та репертуару.

РН5 - Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН6 - Винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів.

В результаті засвоєння дисципліни здобувач повинен:

знати

- основи вокальної майстерності (вільно орієнтуватись в специфіці голосів, їх тембрових та звуковисотних можливостях);
- специфіку роботи з різними музичними інструментами (вміти враховувати технічні, темброві властивості, способи звуковидобування та дихання);
- теоретичні, методологічні та психологічні засади ансамблевого виконавства;
- методи застосування відповідних практичних та репетиційних методик;
- основи диригування.

ВОЛОДІТИ

- культурою творчого спілкування ;
- високим рівнем виконавської майстерності;
- вмінням грати оперні та балетні клавіри, багатострокову партитуру;
- методами транспонування та імпровізації;
- значним обсягом відповідного музичного репертуару, музично-професійною термінологією, уявленням про оркестрове звучання і традиції оперних вистав;
- рухливою емоційною реакцією, концертною витримкою, артистизмом.

ВМІТИ

- контролювати звуковий та динамічний баланс
- чути ансамбль в цілому та себе в ансамблі
- узгоджувати власний виконавський задум з художніми намірами партнера
- нашвидку читати нотний текст з листа
- грати по слуху, добирати зручну аплікатуру

5. Вимоги до підсумкового контролю

I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
Арія, романс, інструментальний твір	Арія, романс, інструментальний твір	Арія, романс, інструментальний твір	Арія, романс, інструментальний твір	Арія, романс, інструментальний твір	Арія, романс, інструментальний твір	Арія, романс, інструментальний твір	Арія, 2 романси, інструментальний твір

6. Завдання для самостійної роботи

з/п	Назви тем	Кількість годин
1	2	3
1.	Постійна робота над удосконаленням читання з листа вокальних та інструментальних творів з обов'язковим виконанням голосом партії соліста	20
2.	Відвідування ансамблевих та інших виступів на концертних майданчиках академії та міста	20
3.	Самостійне вивчення концертного репертуару для подальших виступів за межами навчального закладу	10
4.	Робота над удосконаленням навичок транспонування	10
5.	Самостійне знайомство з хоровими та оркестровими партитурами та їх специфікою	10
6.	Відслідковування напрямків розвитку сучасного ансамблевого виконавства та оперного мистецтва на прикладах найкращих світових виконавців	30
7.	Придбання навичок роботи з інтернет-ресурсами для пошуку нотних та аудіо матеріалів, необхідних для удосконалення професійних завдань	30
8.	Знайомство з необхідною художньою та професійно орієнтованою літературою	60
9.	Самостійний пошук та підготовка матеріалів для участі у студентських методично-виконавських конференціях	20
10.	Робота над постійним накопиченням концертмейстерського репертуару	25
Всього за навчальним планом		235 год.

7. Система, вимоги та критерії оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий (семестровий та атестація.)

Методи контролю: прослуховування програми (за планом), спостереження та оцінка навчальної діяльності здобувачів, перевірка самостійно виконаних завдань, вмінь з вибудовування форми твору та розкриття його художньо-образного змісту.

Форми контролю: семестровий екзамен.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «концертмейстерський клас» здійснюється згідно з системою організації навчального процесу. Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Підсумкова (семестрова) оцінка розраховується наступним чином:

Поточні види навчальної діяльності які оцінюються	Коефіцієнт обчислення для підсумкової оцінки (%)
Систематичне відвідування індивідуальних занять з дисципліни «концертмейстерський клас»	30%
Якість самостійних занять з читання з листа	10%
Робота над удосконаленням навичок транспонування	10%
Систематичне відвідування репетиційних занять	20%
Якість виконання програми семестрового іспиту	30%

За кожен поточний вид навчальної діяльності здобувач отримує окремі бали (за 100-бальною системою). Підсумкова (семестрова) оцінка вираховується з п'яти видів поточної діяльності здобувача, кожен з яких має різний коефіцієнт значущості. Для визначення підсумкової (семестрової)

оцінки складається сума балів за поточні види навчальної діяльності з урахуванням коефіцієнту значущості кожного виду діяльності.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожного окремого виду навчальної діяльності може бути різний. Критерії оцінювання кожного виду діяльності визначається за такими критеріями:

Види оцінювання	Критерії оцінювання за національною шкалою та ECTS
Систематичне відвідування індивідуальних занять з дисципліни «концертмейстерський клас»	“А”, 5 (90-100 балів) - у випадку систематичних відвідувань індивідуальних занять
	“В”, 4 (82-89 балів) – у випадках несистемних пропусків індивідуальних занять
	“С”, 4 (74–81 балів) - у випадках системних пропусків індивідуальних занять
	“D”, 3 (64–73 балів) – у випадках безпричинної відсутності на індивідуальних заняттях
	“E”, 3 (60–63 балів) – якщо здобувач відвідав лише 30% індивідуальних занять
	“FX”, 2 (35–59 балів) – якщо здобувач відвідав лише 20% індивідуальних занять
	“F”, 2 (0– 34 балів) – якщо здобувач відвідав лише 10% індивідуальних занять, або не відвідував заняття взагалі
Якість самостійних занять з читання з листа	“А”, 5 (90-100 балів) – у випадку систематичних і якісних самостійних занять здобувача; відповідності вимогам ансамбліста; професійному зросту та відпрацювання злагодженості звучання в ансамблі
	“В” – у випадку несистематичних і відносно якісних самостійних занять здобувача; відносна відповідність вимогам ансамбліста; несистемному професійному зросту та відпрацюванню злагодженості звучання в ансамблі
	“С”, 4 (74–81 балів) – у випадку несистематичних і відносно якісних самостійних занять здобувача; відносна відповідність вимогам ансамбліста; несистемному професійному зросту та відсутністю злагодженості звучання в ансамблі
	“D”, 3 (64–73 балів) – у випадку несистематичних і відносно якісних самостійних занять здобувача; невідповідності вимогам ансамбліста; несистемному професійному зросту та відсутністю злагодженості звучання в ансамблі
	“E”, 3 (60–63 балів) -

	“FX”, 2 (35–59 балів) – повне неорієнтування в ансамблевій партії.
	“F”, 2 (0– 34 балів) – повне неорієнтування в ансамблевій партії. У випадку неспроможності заграти свою партію по нотах.
Робота над удосконаленням навичок транспонування	“А”, 5 (90-100 балів) – у разі якісного художнього виконання власної партії без помилок, темпових та метроритмічних відхилень.
	“В”, 4 (82-89 балів) – у разі якісного художнього виконання власної партії без помилок, з деякими темповими та метроритмічними відхиленнями.
	“С”, 4 (74–81 балів) – у разі неякісного виконання власної партії без помилок, зі значними темповими та метроритмічними відхиленнями.
	“D”, 3 (64–73 балів) – у разі неспроможності виконання власної партії без помилок, зі значними темповими та метроритмічними відхиленнями.
	“Е”, 3 (60–63 балів) – повна неготовність до виконання ансамблевої партії
	“FX”, 2 (35–59 балів) – повна неготовність до виконання власної партії
	“F”, 2 (0– 34 балів) – повна неготовність до виконання власної партії
Систематичне відвідування репетиційних занять	“А”, 5 (90-100 балів) - у випадках, коли здобувач емоційно, художньо переконливо та технічно довершено виконав партію згідно вимог навчальної дисципліни.
	“В”, 4 (82-89 балів) - у випадках, коли здобувач добре знає ансамблевий художньо-навчальний матеріал, але ж виконує його без відповідної емоційності.
	“С”, 4 (74–81 балів) - у випадках, коли здобувач добре виконує власну партію, але не сприяє розкриттю художньо-образного змісту твору, або порушує його цілісність.
	“D”, 3 (64–73 балів) - у випадках, коли здобувач засвоїв частково, фрагментарно художній матеріал своєї партії та припускається помилок щодо нотного тексту.
	“Е”, 3 (60–63 балів) - у випадках, коли здобувач випускає, втрачає при виконанні певні мотиви, а то й фрази своєї партії.
	“FX”, 2 (35–59 балів) - у випадках, коли здобувач виконує нотний текст партії не виразно з

	помилками, втрачаючи у процесі гри цілі фрази та речення музичного твору.
	“F”, 2 (0– 34 балів) - випадках, коли здобувач не в змозі виконати партію з поточної репертуарної програми.
Якість виконання програми семестрового іспиту	“A”, 5 (90-100 балів) - у випадках, коли здобувач емоційно, художньо переконливо та технічно довершено виконав партію ансамблевого твору згідно вимог навчальної дисципліни.
	“B”, 4 (82-89 балів) - у випадках, коли здобувач добре знає ансамблевий художньо-навчальний матеріал, але ж виконує його без відповідної емоційності.
	“C”, 4 (74–81 балів) - у випадках, коли здобувач добре виконує ансамблеву партію відповідного твору, але не сприяє розкриттю художньо-образного змісту композиції, або порушує його цілісність.
	“D”, 3 (64–73 балів) - у випадках, коли здобувач засвоїв частково, фрагментарно художній матеріал та припускається помилок щодо нотного тексту .
	“E”, 3 (60–63 балів) - у випадках, коли здобувач випускає, втрачає при виконанні певні мотиви, а то й фрази своєї партії.
	“FX”, 2 (35–59 балів) - у випадках, коли здобувач виконує нотний текст своєї партії не виразно з помилками, втрачаючи у процесі гри цілі фрази та речення музичного твору.
	“F”, 2 (0– 34 балів) - випадках, коли здобувач не в змозі виконати своєї партії з поточної репертуарної програми.

Приклад обчислення підсумкової (семестрової) оцінки:

Поточні види діяльності	Бали за поточний вид діяльності	коефіцієнт обчислення для підсумкової оцінки (%)	Формула обчислення з урахуванням коефіцієнту	Бали для підсумкової оцінки
Систематичне відвідування індивідуальних занять з дисципліни «концертмейстерський клас»	90 балів	30%	$90 \cdot 0.3\%$	27
Якість самостійних занять з читання з листа	80 балів	10%	$80 \cdot 0.1\%$	8
Робота над удосконаленням навичок транспонування	80 балів	10%	$80 \cdot 0.1\%$	8
Систематичне відвідування репетиційних занять	90 балів	20%	$90 \cdot 0.2\%$	18
Якість виконання програми семестрового іспиту	100 балів	30%	$100 \cdot 0.3\%$	30
Підсумкова оцінка	$27+8+8+18+30=91$ бал			

Примітки.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин відсутності на заняттях (наприклад, хвороба або участь у конкурсах) викладачем можуть бути організовані додаткові консультації за погодженням графіком.

9. Рекомендована література

1. Мосин И.Э. Творческая работа в концертмейстерском классе. Издательство «Планета музыки», 2016г.
2. Шендерович Е.В. О преодолении пианистических трудностей в клавирах. Библиотека музыканта-педагога. Издательство «Музыка», 2016г.
3. Повзун Л. Феномен камерности в системе инструментально-ансамблевых жанров. Издательство «Одесса», Астропринт 2016.
4. Повзун Л. Ансамблева творчість піаніста-концертмейстера. Издательство «Наука» 2009
5. Безуглая Г.А. Новый концертмейстер балета. Издательство «Планета музыки». 2017
6. Бенцианова С. Концертмейстер большой оперы.-М.: Музыка, 2002.-№6-С.31-34
7. Савари С.В. Азбука аккомпанемента: учебное пособие.- Донецк: Юго-Восток, 2005.-72с.
8. Гречишкина Н.Ф. Исполнение оперной арии на концертной эстраде: учебное пособие.- Донецк: ООО «Юго-Восток, Лтд», 2006.-74с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua/>
2. <https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39>
3. <http://dspace.nbu.gov.ua/>

Силабус навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» (спеціальність 025) «Музичне мистецтво», кваліфікація «Фортепіано», ступінь вищої освіти «бакалавр».

Розробник: викладач кафедри «Фортепіано» Ракітіна Г.В.

Гарант освітньої програми Хананаєв С.В.